

Våtsjön

GULLSPÅNGSÄLVENS VATTENSYSTEM

Sjötyp: Näringsfattig och humös

Sjöyta: 3,11 km²

Höjd över havet: 140 m

Maxdjup: 12,5 m

Medeldjup: 4,3 m

Omsättningstid: 0,38 år

Kommun: Karlskoga

Vattendistrikt: Västerhavet

Terrängkartan: 10E NO

EU-id: SE657575-143299

Utloppskoordinater: 6575750, 1432990

Avrinningsområdets areal: 78,89 km²

Våtsjön. ©Lantmäteriet

Omgivningar

Våtsjön ingår i Gullspångsälvens vattensystem och är belägen ca 5 km sydost om Karlskoga. Sjön största tillflöde sker från Stora Villingen i öster via Villingsälven. Avflödet sker via Våtsjöälven i nordväst.

Bergrunden i området kring Våtsjön består av granit som i allmänhet övertäcks av morän. Både i söder och i norr finns dock betydande områden med hållmarker. Relativt omfattande områden i sjöns södra omgivningar präglas av storblockig terräng. Torvavsättningar finns runt hela sjön.

Våtsjön har många öar och sjöns strandkontur är mycket flikig. Omgivningarna utgörs huvudsakligen av olikåldrig barrskog med ett visst inslag av lövträd, moss- och myrmarker. Några områden med öppna marker finns vid Våtsjötorp i nordväst samt vid V Sandbäcken i norr och Villingsberg i öster. Stora delar av Våtsjöns norra och nordöstra sidor präglas av fritidsbebyggelse, campingplatser och andra anläggningar samt närheten till E18. I tabell 1 redovisas markanvändningen i sjöns avrinningsområde.

Tabell 1. Markanvändning i Våtsjöns avrinningsområde, vars totala area är 78,89 km². Data från SMHI.

Markanvändning	Areal (km ²)	Markanvändning	Areal (km ²)
Skog	63,42	Annan öppen mark	0,29
Sankmark	2,90	Vatten	7,90
Jordbruksmark	0,09	Tätort	-
Hyggen	4,28	Annan koncentrerad bebyggelse	-

Djur och växter

Fisk

Våtsjön har provfiskats vid sju tillfällen under åren 1976-87. Vid dessa tillfällen påträffades följande arter: abborre, mört, gädda, gers, benlöja, siklöja, lake och sik.

Bottenfauna

Uppgifter om sjöns bottenfauna saknas.

Växtplankton

Bedömning från växtplanktonundersökning 2008 visar hög status.

Växtlighet

Strandvegetationen utgörs huvudsakligen av tall med inslag av gran och lite lövträd. På basen av vide och al samt på block, rötter och grenar i strandzonen växer stora populationer av hårklomossa. Växtligheten i sjön är i allmänhet gles utom vid vissa grunda vikar. Övervattensvegetationen kännetecknas av vass- och sävruggar, sjöfräken, mannagräs, tråd- och flaskstarr. Bland undervattensväxterna märks notblomster. Flytbladsvegetationen består framförallt av gula- och vita näckrosor, gäddnate och igelknoppsarter.

Övrigt djur- och växtliv

Vid sjön har ca 15 sjöberoende fågelarter observerats, bl.a. skräntärna, havsörn.

Vattenkvalitet

Våtsjön ligger i ett område med försurningsdrabbade vatten och har kalkats sedan 1984. Innan kalkningarna startade låg sjöns medel pH-värde kring 5,7 och buffertkapaciteten mot försurande ämnen varierade mellan obefintlig och mycket svag. Idag ligger sjöns medel pH-värde kring 6,5, vilket är på gränsen mellan måttligt surt och svagt surt. Kalkningens vattenkemiska mål är att pH inte ska understiga 6,0. Buffertkapaciteten är på gränsen mellan svag och god. Kvicksilverhalterna i gädda från Våtsjön var måttligt höga vid senaste undersökningen 2011. Analyser tyder på att sjön är näringsfattig och har betydligt brunfärgat vatten. I tabell 2 finns mer information om vattenkemin i Våtsjön.

Del av Våtsjön.

Tabell 2. Vattenkemidata från Våtsjön. Medelvärdena är baserade på provtagningar från åren 2012-2014 alternativt den senaste provtagningen. Färgade värden anger statusklassning, se [läsanvisningar](#).

Parameter	Medelvärde	Min-Maxvärde	Antal prov	Provtagningsår
pH	6,5*	6,3-6,7	6	2012-2014
Alkalinitet (mekv/l)	0,10	0,07-0,16	6	2012-2014
Siktdjup (m)	1,6	1,6	1	2008
Vattenfärg (mg Pt/l)	97**	90-110	6	2012-2014
Totalfosfor (µg/l)	<6	<5-9	2	2007-2008
Totalkväve (µg/l)	380	3,40-420	2	2007-2008
Hg i gädda (mg/kg)	0,66	Medelvärde 3 fiskar		2011

*NV Handbok 2007:4 och expertbedömning. **Motsvarar absorbansen 0,19 (vid 420/5 nm).

Statusbedömning

Sjöns ekologiska status har bedömts som *måttlig*. Sjön har försurningsproblem. Det är försurningsstatus som varit avgörande för bedömningen. De allmänna förhållandena, som är en sammanvägning av klassificeringarna för näringsämnen (hög status) och försurning (måttlig status), har sammantaget måttlig status. Sjön är utsatt för påverkan från försurning, men kalkning gör att pH kan hållas på en för sjön naturlig nivå. Det förekommer vandringshinder i anslutning till vattenförekomsten. Bedömningsgrunder i föreskrift har tillämpats.

För mer information om bedömningen, se

<http://www.viss.lst.se/Waters.aspx?waterEUID=SE657575-143299>.

Övervakningsprogram

Våtsjön ingår i miljöövervakningsprogrammet *Kalkningens kemiska effektuppföljning* samt vissa år i *Undersökningar i ytvattenförekomster*. Sjön ingick även i programmen *Riksinventering av sjöar och vattendrag* mellan 1972-75 och *Profilsjöar* mellan 1982-86. Under badsäsongen övervakas också kvaliteten på badvattnet vid badplatsen vid Villingsbergsgården.

Naturvårds- och friluftsentressen

Våtsjöns stränder hyser stora populationer av den rödlistade hårklomossan. Sjön är också viktig ur rekreationssynpunkt och välbesökt för bl.a. bad och fiske. Våtsjön är delvis upplåten för fritidsfiske och förvaltas av Sveaskog.

Mänsklig påverkan

Våtsjön ligger i ett försurningskänsligt område och har kalkats vid flera tillfällen sedan 1984. Viss påverkan sker också från fritidsbebyggelse och campingplatser samt från aktiv reglering. E18 ligger i anknytning till sjön.

Områdesskydd

Sjön och dess omedelbara omgivningar saknar områdesskydd.

Referenser

[Artportalen](#) – fåglar och hårklomossa.

IVL Svenska Miljöinstitutet AB. [Kvicksilver i biota](#)

Länsstyrelsen i Örebro län. [Djupkartor](#).

Länsstyrelsen i Örebro län, 1988. Vattenregister/sjöbeskrivning – Våtsjön. Dos nr 1800-138-69.

Länsstyrelsen i Örebro län, 2006. [Inventering av hårklomossa, Dichelyma capillaceum, i Våtsjön 2005-2006](#), Publ. nr. 2006:47.

Länsstyrelsen i Örebro län, 2010. [Åtgärdsplan för kalkningsverksamheten i Örebro läns sjöar och vattendrag 2010-2015](#). Dnr: 5810-1162-2010, Dos nr: 1800-000-004.

Naturvårdsverket, 2007. [Status, potential och kvalitetskrav för sjöar, vattendrag, kustvatten och vatten i övergångszon, Bilaga A-Bedömningsgrunder för sjöar och vattendrag. Handbok 2007:4](#).

SLU. [Databasen för provfiske i sjöar](#).

SLU, [Vattenkemi- och biologiska data](#).

SMHI. [Svenskt vattenarkiv \(SVAR\)](#)

[VISS - VattenInformationsSystem för Sverige](#). Nationell databas över svenska vattenförekomster.

